

Stiri și Reportajii

Duelul, legea și dreptatea

Un scurt istoric. Cum a fost învins și a murit
favoritul Regelui Henrik al II-lea

de GRIG. NECULCEA
membru în directoratul serimei

Nu există o țară în Europa, afară de România, în care simplul fapt de a constitui martori, pentru a cere reparația unei ofense grave, era pedepsit cu închisoare!

Duelul a fost atât de ridiculizat de democrații, prin caricaturi și nuvele, încât a pronunța numai cuvântul, dă o nuanță caraghioasă, demodată, schițând în imaginație silueta comică a unui anticocos, cu botine de lac, jachetă, joben, baston cu mâner de aur și monoclu cu snur.

Duelul nu este înscenarea ridicolă ce devenise între 1880 și 1914. Duelul nu este un pretext de

publicitate în gazete.

Duelul nu este o parodie a curajului. Este adevărat că o ceată de fri-gariști, a terorizat societatea, pe la sfârșitul secolului trecut.

Dar aceste abuzuri, reale, dar limitate la un cerc foarte restrâns, au fost umflite, exagerate, de șleah ta lașilor, de banda celor ce nu îndrăgneau să mearse, căci le era frică de corecție.

Nu se putea calomnia, în toată onoare, acest cuvânt aproape atât de demodat ca vechiul său „apărător” duelul.

Inimi, nervi și brațe de oțel

Au venit timpurile deștepării acestui sentiment. Europa cere inimă de oțel, nervi de oțel, brațe de oțel.

Cine nu-și va oțeli caracterul, va dispărea.

Societatea modernă nu mai are locuri pentru slabi.

Lupta va fi la baza oricărui succes.

Nu lupta lașilor; nu lupta ca-

lomiilor de salon — intrigilor de valeți; soaptelor de anticameră, alia-țelor pecețuite pe mese de bucatărie. Luptă dreaptă, la lumină, cu arma în mână, căci sunt greșeli pe care Tribunalul nu le pot osândi și care cer pedeapsă. Aceste greșeli nu pot și nu vor fi niciodată plătite în mod cinstit decât prin duel.

Aspecte istorice ale duelului

Înainte de a distruge ridicolele legende ce au dat un aspect odios duelului, voi schița în câteva rânduri, diversele sale aspecte istorice.

O eroare comună este de a crede că originea duelului se trage din prima luptă care s'a încins între doi inamici.

Duelul este prima organizare socială a acestei lupte, iar primul său caracter a fost și a rămas multe veacuri, religios.

Deschideți Iliada, care nu este decât o succesiune de dueli și veți vedea desărușindu-se în cur-lorile vîi ale Greciei milenare, tot aparatul religios ce precedea lupta.

Putem spune că, în Grecia Omerică, bătăliile nu erau decât o uriașă succesiune de dueli: tactică și strategie nu aveau decât sub formă de asasinat: o ambuscadă, un stratagem cum a fost cazul de lemn, erau manevre socotite geniale, și care n'au fost imaginate decât după zece ani de război.

Putem, din cea mai înaltă antichitate, defini duelul ca mijlocul judiciar regulamentat de biserica, pentru a soluționa diferende, în care lipsa de probe, imposibilitatea publicității, împiedecau radical orice judecată de Tribunal.

Sentimentele, credințele religioase, au dispărut.

N'a dispărut și nu va dispărea niciodată complet, sentimentul onoarei, care nu-și permite să supui unui public, fie el restrâns la un Tribunal, afaceri atât de personale și de dureroase, încât de abia le poți încredința unor doi vechi prieteni.

Duelul modern este moștenitorul direct al duelurilor judiciare din secolul al XV-lea.

DEUELUL LUI JARNAC

Dintre cele mai cunoscute dueli judiciare, rarese faimoase în-tâlnire a lui Jarnac — La Chateignerie, care avusesse loc sub ochii lui Henrik II, bun prieten cu La Chateignerie.

Henrik II era un rege care purta mai des spada decât sceptrul. Pu-ternic și excelent scrimă, mai men-ținea tradiția de regi-cavaleri, în-tr'un timp unde nobilii mai șiau să poarte sus numele lor, în lupte, nu numai în saloane, în sunetul mândru al paloșelor, nu în tărăit-ul monoton al tociturilor pe parchetele anticamerelor. Pe vremurile acelea, nobilii se apărau la lumină soarelui, oțelurile scanteiau, iar cel mai frumos metal nu era aurul.

Regele Henrik II, deci, era unul dintre acești nobili, demn de numele ce-l purta, și nu admitea la curtea sa altă soluție la afacerile de onoare decât duelul.

Nu duelul-asasinat, cum devenise prea des, din lipsă de supra-praveghere, ci duelul legal.

UN DUEL ISTORIC

În primăvara anului 1547, Curtea era agitată de ura furiasă ce domnea între doi curteni: primul, fa-vo-rit al lui Henrik II, de la Cha-teignerie, 27 de ani, era un duelist renumit; înalt, brun, de o rară frumusețe pare-se. Vechiul său ad-versar era Guy Chabot, baron de Jarnac, mai în vârstă, și mult mai puțin athletic. Într-o bună zi, Hen-rik II, plictisit de veșnicile certuri ce se ridicau între ei, somează pe La Chateignerie să-l provoace pe Jarnac.

La Chateignerie execută cerința regelui, cu o bucurie atât de evi-

dentă, încât curtea începu să plângă soarta lui Jarnac.

Totuși, fără a se speria, acesta chemă un maestru faimos italian, căci pe vremurile acelea, Italianii erau cei mai înalți, ca școala, Francezii fiind cei mai buni execu-tanți.

Timp de cincisprezece zile, ba-ronul se antrenă în cel mai mare secret, până în ziua întâlnirii.

Infrângerea a însemnat moartea

Regele, alb ca varul de mănecă, căci făcuse din el campionul său, parăsește tribuna, după câteva eli-cități foarte reci adresate lui Jarnac și fără să se uite măcar la învins.

Doi zile încearcă nefericitul să scrie regelui să-l ierte (nu s'a pu-tut nici odată și de ce) dar ne primind nici un răspuns, într-o noaptea, și-a smuls pansamentul și dimineața valetul său a găsit pe tînarul de La Chateignerie mort, într'un lac de sânge. Avea 27 de ani.

Mulți au căutat să găsească a-

Vremea era caldă, un soare deja arzător făcea să scilpească oțelurile, să flacăre catifelele de culori vii, pietrele scumpe, a cîncisute de curteni, veniți de dimineață, la ora șase, să asiste la întâlnire.

Terenul era de cincisprezece pași, pentru fiecare adversar.

Sute de stindarde falăiau în lumina albastră a cerului.

Patru trompete lungi, de argint, se ridică încet în aer, anunțând intrarea arbitrilor, care apar, în-brăcați în catifele grenat, cu rapiere damascinate la brâu, și iau joc pe o estradă la culorile lor. Un sunet lung și eroic anunță intrarea campionilor: La Chateignerie, ca un leu, furios și violent — Jarnac, palid, dar calm, se retrage în col-tul său.

Fiecare are un scaunel, și deasupra lui, falăie stindardul cu armele familiei sale.

În fine, Regele, în sunetul de trei ori repetat al trompetelor, apare, salutată de asistență, și primind sa-lutul armelor al adversarilor, dă semnalul luptei apăsându-și sceptrul.

La Chateignerie se precipită cu furie, lovind fără judecată.

Jarnac, cu buzele strânse, pa-rează tot, până când adversarul enervat, depășindu-și ținta, se des-coperă.

Iute ca fulgerul, rapiera lui Jar-nac a secerat aerul, scilpeitoră și La Chateignerie, cu piciorul drept profund tăiat, încearcă să mai facă un pas și se prăbușește, spumegând de furie, în nisipul arenei.

Deși grav rănit, după un pansa-ment sumar, încearcă să reia lupta, dar nu se mai poate ține pe picioare

devăratele motive ale acestui duel atât de faimos încât a rămas expre-sia „lovitură de Jarnac” pentru a stigmatiza o lovitură mișlească.

Adversarii, oameni de onoare, și-au luat secretul în mormânt, așa că regele Henrik II, a putut domni cu cea mai mare liniște suferitească. Am citat acest exemplu, ca o imagine a primei forme, destul de primitivă al duelului.

Vom arăta, în articolul viitor, forme mai evoluate și mai colorate ale duelului, pe vremea lui Ludovic al XIII-lea și cei trei mușchetari.

Jucătorul Duce dela Sportul Studentesc a rămas suspendat pe timp de un an

Deciziunile comisiei districtuale. P.T.T. a câștigat jocul cu C.F.R.B.T. Numeroase jocuri au fost reprogramate

Comisiunea districtuală a ținut a-seară ședință sub președinția d-lui colonel Buzianu.

În primul rând trebuie să men-ționăm deciziunile pline de simțim-ent umanitar, în cecece privește reprogramarea jocurilor fixate Du-mineca trecută la orele 9 și care nu s'au putut disputa din cauze de forță majoră.

Comisiunea districtuală a ținut de data aceasta și de o decizie din cele mai înțelepte.

Și acum să trecem la relatarea deciziilor:

Au fost amendate grupările: Vi-forul Dacia (200 lei), SET (200 lei), Phenix (50 lei), CFRBT (100 lei), P.T.T. (200 lei).

Se citează pentru ședința din 21 Noembrie a. c. d-nii arbitri Nicoa-ră și Cincu.

Jucătorul Răsoiu din gruparea Colțea a fost pedepsit cu mustrare, iar jucătorul Hristu Manțu din gru-parea Gloria cu 30 de zile suspen-dare.

Cazul Universului se va judeca la 21 Noembrie.

P. T. T. A CÂȘTIGAT JOULUL CU C.F.R.B.T.

S'a admis contestația grupării P.T.T. la jocul cu C.F.R.B.T., omolo-gându-se cu 3-0, în favoarea

P.T.T.-ului.

S'a respins contestația Sanătății la jocul cu Laromet ca netaxată.

Se dă termen de judecată pen-tru 21 Noembrie la următoarele con-estații:

Laromet la jocul cu Sportul Mun-citoresc și Victoria la jocul cu Spor-tul Românesc convocându-se și ju-cătorul Duceag din gruparea ACSA.

Contestația Viforului Dacia la joc-ul cu Militari se va judeca la 21 Noembrie. Jocul Monitorul Oficial — Luceafărul se omologhează cu 3-0 pentru Monitorul Oficial.

Jocuri reprogramate.

Se reprogramază următoarele jocuri:

Pantelimon — Dacia

Grivița — Suter

Colentina — Generala

Crisul — Dreptatea

National — Garajele Mihăescu

Dacia Traiană — Stăruința

Adesgo — Socce

Dâmbovița — Sportul Românesc

Băneasa — Soimii

Se omologhează cu 3-0 jocurile:

Biruința — Fulgerul

Victoria — INA

Isvorul Nou — Energia

Asupra jocului L.P.N. — Comro

comisiunea va decide la 21 Noem-brie.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.

S'a omologat jocul Boiangii Plu-șului — Vulturii Carpaților cu re-zultatul de pe teren (5-0).

S'a rămas suspendat pe timp de un an de zile.